СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 115. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 17. травня, 1929. VOL. XXXVII. No. 115. Jersey City, N. J., Friday, May 17, 1929. THREE CENTS.

ТРЕТИЙ ДЕНЬ НАРАД 17-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ДАЛЬШІ ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ, КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ, МЕНАДЖЕРА І РЕДАКТОРІВ „СВОБОДИ". МІЖ ДЕЛЕҐАТАМИ ПАНУЄ СЕРДЕЧНИЙ НАСТРІЙ.

НЮАРК, 16. травня. — Цілий третий день нарад слухали делеґати звітів головних урядників, контролі, менаджера і редакторів „Свободи".

О годині 8.30 рано відчитав секретар спис делеґатів, а потім здала свій звіт головна містопредсідателька, гром. Ольшаницька.

По ній здавали звіти рекордовий секретар Іван Каштанюк і фінансовий секретар Роман Слободян.

Головні секретарі представили розвій нашої орґанізації і її трівку фінансову силу та заявили, що ціле діловодство було переконтрольоване трома контролями, а між ними й державною контролею, і всі ті контролі знайшли все в як найкращому порядку.

Предсідатель У. Н. Союза Т. Грицей здавав звіт з діяльности Комітету Сиротинця.

Предсідатель Конвенції гром. Ревюк прочитав дальші привітні телеґрами й письма, а між ними надіслані бажання від о. Левицького з Клівленду як 25-літного члена У. Н. Союза враз з жертвою в сумі $50, призначеною на Сиротинець У. Н. Союза.

Пополудні здавала звіт контрольна комісія. В її імени говорив голова комісії, гром. Шараварко. Від імени надконтрольної комісії здавав звіт делеґат Заблоцький.

Обі комісії висказали своє признання старому урядови за його совісну і чесну працю. Менаджер „Свободи" С. Ядловський обговорив відносини в „Свободі", заявляючи, що відповідає тільки за її фінансове діловодство, бо справа редаґовання самого орґану до нього не належить, а тільки до редакційного комітету. Гром. Ядловський представив фінансовий стан „Свободи", а разом з тим зазначив, що за ті гроші, які тепер платять члени на ґазету, „Свобода" побільшеною бути не може.

Від імени редакційного комітету здав звіт голова комітету, гром. Грицей. По нім здав обширний звіт начальний редактор „Свободи" О. Ревюк. На домагання Конвенції говорив ще в справі редаґовання „Свободи" редактор д-р Мишуга.

Звіти урядників і редакторів принимали делеґати рясними оплесками.

По замкненню нарад відбулася спільна фотоґрафія всіх членів 17-тої Конвенції. Фотоґрафував український фотоґраф гром. Дідоха з Нюарку.

Потім більша половина делеґатів віділхала до Елизабет на концерт і гостину, яку влаштовано для делеґатів у величавім Українськім Народнім Домі. Там виступав місцевий хор під орудою учителя Грабара і відспівав гимн У. Н. Союза та багато инших пісень. Музикально-вокальні точки виповнили: солістка співачка па-на Анна Левчик, скрипак Іван Левчик і пяністка п-на Марія Левчик, діти головного касієра У. Н. Союза. Тостместром вибрано о. М. Кінаша, який говорив килькома наворотами й розвеселив присутних своїм щирим гумором. Кромі того забирало голос дуже багато бесідників й говорили про жартобливі та серіозні справи, маючи і в однім і в другім на увазі нашу славну орґанізацію. Все те причинилося до того, що між присутними настав сердечний настрій; люде з ріжних далеких сторін говорили між собою як давні щирі знакомі. Всі себе добре взаїмно розуміли і відчували, почуваючи себе серед Союзової громади як серед своєї рідні у своїй рідній хаті.

КАТАСТРОФА У КЛІНІЦІ В КЛІВЛЕНДІ.

ОТРУЙНИЙ ҐАЗ ВБИВАЄ 98 ОСІБ. ВИЛЕТІВ З ЗАМКНЕНИХ ПОСУДИН НАСЛІДКОМ ЕКСПЛЬОЗІЇ. ҐАЗ ВБИВАВ ЛЮДЕЙ В ОДНІЙ МІНУТІ.

КЛІВЛЕНД, 16. травня. — В підземелю клівлендської клініки вибухла в рентґенівській ляборатории експльозія, котра побила начиння, в якім були замкнені отруйні ґази, держані там для лічничих цілей. Ґази почали швидко підноситися й доходити до галь, де почато операції хорих. Ґаз убивав кождого на місці, бо не було можности ні сили втечи і спастися перед силою страшної отруї. Норзки падали зі знарядами, з якими стояли біля хорих. Ті, що сиділи в фотелях, не були в силі навіть піднестись і вмирали так, як сиділи. Полісмен, котрий відчинив отвір і взявся до ратунку, згинув до 5 мінут. Другий виратував понад 20 осіб і рівнож згинув від отруї. Разом нараховано досі 98 осіб, що вже неживі. Але це ще не всі жертви, бо багато з тих осіб, що в шпиталі, не видужає.

ДЕЙВИС СТАНЕ ДИРЕКТОРОМ ФІЛІПІН.

СЕЙНТ ЛУІС, Мізурі, 16. травня. — Президент Ґувер запропонував бувшому секратареви війни Дейвисови посаду ґовернора Філіпін. Дейвис радиться тепер з жінкою, чи брати ту посаду.

КОНҐРЕС ПЕРЕРВЕ НАРАДИ.

ВАШИНҐТОН, 16. травня. — По всякій правдоподібности сенат і палата послів відложать дальші наради на один або два місяці. За той час буде радити сенатська комісія над зміною цлової тарифи.

ЖИДІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 16. травня. — Невідомий жертводавець призначив $200,000 на фонд будови першого жидівського університету в Америці. Жиди вже взялися збирати дальші жертви.

МАНЕВРИ ЛІТАКІВ.

РАЙТ ФІЛД, Дейтон, Огайо, 16. травня. — Вже стоять на поготівлю 200 військових літаків і ждуть на приказ до „атаки".

АРЕШТУЮТЬ СТРАЙКАРІВ.

В Елизабеттавн, Тенесі, арештовано 300 страйкуючих ткачів за те, що мали відгрожуватися скебам.

ДАЛЬШЕ РОЗВЯЗУВАННЯ ЛУҐІВ.

Польська адміністраційна влада в дальшому тягу розвязує ґімнастично-пожежні товариства „Луг". За причину подають старостинські заборони це, що в Лугах учать військової муштри замісць помагати в часі пожежі. Ні в одному випадкови ця причина не була обоснована, бо є докази, що члени тих товариств потерпіли в часі ратункової акції.

396 МІЛІОНІВ БІБЛИЙ.

У березні цього року сповнилося 125 років діяльности британського біблійного товариства, яке було заложене в марті 1804 року. За 125 років це товариство поширило 396 міліонів біблий у 614 мовах, з них в англійській мові 109 міл. примірників.

ТАЛАНОВИТИЙ ЕМІҐРАНТ.

Берлінський банк Райфайзенівських кас, що збанкрутував на 50 міл. марок, завдячує свою катастрофу російському еміґрантови Уральцеві. Цей підробив уповновaження радянського уряду і набрав на „урядові" торговельні замовлення 20 міл. марок.

ПЕРША КРЕМАТОРІЯ В ПОЛЬЩІ.

У Лодзі засновують окреме товариство, яке має на меті вибудувати першу крематорію в Польщі. Товариство ввійшло у порозуміння з чужинними підприємствами, які будують крематорію. Будову візьме на себе одна віденська фабрика крематорійних печей, що хоче вибудувати весь будинок на довгореченцевий борг.

ВЕЛИКІ ВТРАТИ В УКРАЇНСЬКІМ ФІЛЬМОВІМ ТРЕСТІ.

„Комуніст" подає до відома, що в українськім фільмовім тресті викрито великі страти. 45 проц. фільмової продукції не можна було використати тому, що фільми не посідали ніякої артистичної вартости, а були вироблені лише для комуністичної пропаґанди. Страти вносять понад 400,000 карбованців.

НАЙБІЛЬШІ ДИКУНИ.

Англійська експедиція наукова найшла на острові Суматрі біля Індій в пралісах народець, який мабуть найнижче стоїть під оглядом культури з усіх досі знаних народів. Називається він „Кубу", а ціле життя тих дикунів мало ріжниться від життя звірів. Вони не знають хат, ордами кочують з місця на місце, шукаючи собі поживи і тільки в часі дощу ховаються вони під на швидку руку склеєні з гільок буди. Їду їх становить всяке коріння, яке добувають киями з землі, овочі та сире мясо, переховуване у незручно виплетених кошиках. Ціла їх збруя — це гострий спис з твердого дерева, а одягу вони не знають і тільки на голові носять дашок з кори, щоби забезпечити себе від сонця. Ці люди не знають що таке Бог, не мають божків і не вірять в душу, а мерців кидають там, де впали. Супружа також не знають. Мущина лучиться з жінкою тільки на часок, а жінка опікується дитиною поти, поки воно само не навчиться добувати собі їду. І це в 20-ім столittю!

МІСЦЕВА ҐАЗЕТА ПРО ТОРЖЕСТВО УНС.

"Jersey Journal" подає в числі з 13 травня таку замітку про вложення угольного каменя в дім У. Н. Союза.

UKRAINIANS LAY CORNERSTONE HERE.

500 Attend Exercises at New Grand Street Building.

Before an audience of several thousand persons, the cornerstone of the Ukrainian National Association building was laid on Grand Street, opposite police headquarters, yesterday afternoon.

Mayor Hague was the principal speaker, congratulating the Ukrainians upon their progress in the land of their adoption and the monument to their people which they had erected on Grand Street.

Swelling the local audience were 450 delegates from all over the country who are attending the conference of the association which opens in Newark today and for which the laying of the cornerstone had been postponed in order that they might attend.

While the foundations of the building had been laid a year ago and in fact the whole building been completed last Autumn the place for the cornerstone had been left vacant at the express request of the delegates in order that they might be present at the ceremonies.

The laying of the cornerstone marks a milestone in the life of the association. Starting here 35 years ago in modest surroundings it has grown until now it has a $150,000 building, in which is published an Ukrainian daily newspaper, "Svoboda."

The building contains an auditorium and spacious offices. The paper is both edited and published in the building.

ЯК ВІДОСИТЬСЯ МУЖЧИНА ДО МУДРОЇ ЖІНКИ.

Цю справу обговорювано на зїзді психольоґів, котрий недавно відбувся в парижській Сорбоні. На даний запит багато визначних письменників відповіло, що це питання розрішити годі. М. Прево твердить, що мужчини, котрі почувають інтелектуальну висшість жінок, уникають їх умисно, бо це їх неприємно вражає, а навіть пригноблює. Є одначе мужчини, що люблять умних жінок. Андрій Морне зновуж каже, що розум в деяких шкодить жінці, обезцінюючи її жіночу принаду... Гм! Хто знає, по чийому боці правда!

НАЙДОВША МОВА ОБОРОНЦІВ.

Найдовшу оборонну промову виголошено підчас процесу ґенерала Траоль в Раймс 114 літ тому. Ґенерала Траоль засуджено на смерть. Бажаючи відтягнути виконання присуду аж до королівського улаксавлення — по котре поїхала жінка засудженого — користаючи з права, оборонці, зміняючися що три години, виголошували оборону через... 5 днів і пять ночей! Цілковито обезсилені судді самі просили хвилинку заперестати, щоби могли відпочати. По перерві, коли оборонцям забракло врешті теми, знаменитий правник Бернгард почав відчитувати величезний твір про війни з 1813 р., кажучи, що процес стоїть в лучности з тими війнами. Врешті промови увінчалися успіхом: уласкавлення надійшло!

КРОВАВІ НАПАДИ.

На шляху між Тулуковом і Зебранівкою, як доносять зі Снятина, невідомі справники важко поранили Івана Францука та його жінку Евдоксію, при чому зграбували їм 110 зол. п. Мабуть ці самі злочинці вбили купця Хаїма Шенгольца, як він вертав зі Снятина до Поточка, й взяли йому 120 зол.

ЗАРУЧИНИ „МІСС ЕВРОПИ".

„Місс Европа", як відомо, Жидівка Сімон, заручилася з сином торговця вина Стефаном Сашом, що походить з Топольча. Шлюб має відбутися по Зелених Святах.

ЯКІР ВИКИНЕНИЙ НА БЕРІҐ.

На приказ Сталіна звільнили несподівано командуючого червоної армії на Україні — Якіра, а на його місце призначили Бухлєва. Є звістки, що ця димісія є наслідком інформацій „чрезвичайки", яка ствердила, що Якір мав симпатії для правої опозиції. Якір був Жидом.

СТРАШНЕ БЕЗРОБІТТЯ У ЛЬВОВІ.

У Львові самих денних робітників находиться без праці около 5,000 чол. В минулому році були вони заняті при направі доріг та каналів, але цього року управа міста принимає до цеї роботи в першу чергу бувших членів польського війська. а хто не може виказатися посвідкою, що був у польській армії, праці не дістане. В наслідок цього лише мала скількість дісталася до праці, бо загал — це українське робітництво. Серед робітництва велике огірчення. Прилюдні віча безробітних поліція розганяє силою.

СМЕРТЬ НАШОГО ДОСЛІДНИКА.

У Київі помер на днях у 63 р. життя Гнат Павлович Житецький, що віддавна незлужав чахоткою. Він був сином відомого фільольоґа та етнографа. Уродився в Камянці Подільськім, де його батько був учителем ґімназії. Університет скінчив у Київі, довший час учителював у Петербурзі від 1890 до 1918 р., а від 1818 р. постійно жив у Київі. Тут працював він при орґанізації „Всенародньої Бібліотеки", що згодом стала великою державною інституцією і завідував відділом рукописів „Всенародньої Бібліотеки України".

Гнат Житецький, що від 1896—1903 був секретарем редакції „Київська Старина" і вів там відділ української та російської історії, розсипав за все своє життя сто кількадесять фахових і популярних розвідок. Від хвилини заснування журналу „Україна" він стає його одним із найактивніших співробітників. У 1919 р. він заснував „Книжний Вістник" при Українській Академії Наук і був співробітником російської „Великої Енциклопедії".

СТРАШНИЙ ЗЛОЧИН ХЛУХОНІМОГО.

В гром. Задубровиці, снятинського пов., глухонімий Микола Юрійчук ударом сокири вбив свого батька Івана. Арештований каліка зробив це з пімсти за це, що батько його бив і посилав на жебри.

ЖИТТЯ ЗА ЛАСИЦЮ.

Селянин Якубчик з Блажової коло Ряшова пустився йти до керниці по воду та нараз побачив ласицю. В запалі кинувся її доганяти і не зауважав, що ногою ступив на сам край височезного берега над потоком. Беріг усунувся, Якубчик полетів у низ, вдарив головою до каменя і скотився непритомним у воду. Його вправді видобули швидко, та до життя вже не привернули.

СПРАВА ДОЗВОЛУ НА ЛЕТ ЦЕПЕЛІНА НАД ФРАНЦУСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ

ФРАНЦІЯ ВИПРАВДУЄТЬСЯ. НІМЕЦЬКА НАЦІОНАЛІСТИЧНА ПРЕСА НАПАДАЄ НА ШТРЕЗЕМАНА.

БЕРЛІН (Німеччина), 16. травня. — Розгорівся спір у справі спізнення дозволу на перелет над Францією німецького повітроплава. Французьке правительство видало комукат, в якому виправдується, що воно зовсім не мало на меті затримання відлету цепеліна з Німеччини до Америки. Затримка сталася ізза звичайних бюрократичних формальностей та ізза того, що французькі спеціялісти мали обчислити, яка рута найліпша для лету повітроплава, щоби на неї дати дозвіл. Д-ови Екенерови, командантови цепеліна, заборонено летіти лише над важними воєнними пунктами, але час лету та точний напрям його залишений його власному вирішенню.

Німецька націоналістична преса атакує Штреземана, вказуючи, що він даремно вірить приятельству Франції, а тому веде мильно німецьку закордонку політику. Демократична преса вказує на те, що підчас останнього лету цепеліна над французькою землею він надзвичайно низько пролетів над ріжними важними пунктами Франції, як, наприклад, над фабрикою амуніції Крезо та над Тульоном, базою французької фльоти.

Це мусіло зробити французький уряд більше уважним щодо видачі дозволу командантови Екенерови на перелет над Францією, бо крім сильного радія кожен пасажир та член залоги має спеціяльний авіяційний фотоґрафічний апарат, що є заборонене німецько-французьким повітроплавним договором.

БОЇ БІЛЯ КАНТОНА.

ЧУЖИНЦІ ЗВОЗЯТЬ СВОЇ ЦІННОСТИ ПІД ЗАХИСТ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ВІЙСЬК. У БОЯХ БЕРУТЬ УЧАСТЬ ЛІТАКИ.

КАНТОН (Китай), 16. травня. — Війська з провінції Квансі знову почали свій наступ на Кантон. Тяжкі бої точаться недалеко Кактону в околицях міста Самшуй. Кантонські літаки, що беруть участь у боях, затопили два узброєні пароплави противника, які були наладовані бомбами.

Всі цінности, а передовсім гроші, звозять зі всіх сторін на Шамінський острів, що стоїть під охороною чужинецького війська.

АРЕШТ КОМУНІСТІВ.

АРЕШТОВАНІ БУЛИ АҐЕНТАМИ БЕЛІ КУНА, ЩО ПЕРЕДАВАЛИ ЙОГО ПРИКАЗИ З ВІДНЯ ДО УГОРЩИНИ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 16. травня. — Австрійська поліція арештувала ґрупу, що складається з чотирох комуністів. Угорська поліція заявляє, що це був осередок, який тримав звязок з комуністами в Угорщині. Через нього йшли прикази до Будапешту від Белі Куна, якого рік тому виселено з Австрії.

СТРАЙКАРІ НАПАЛИ НА ФАБРИКИ.

5 СТРАЙКАРІВ ПОРАНЕНО ПІДЧАС ЇХНЬОГО НАПАДУ НА БАВОВНЯНІ ФАБРИКИ В ІНДІЇ.

БОМБЕЙ (Індія), 16. травня. — До чотирох бавовняних фабрик вдерлися страйкарі. Вони відмовилися залишити фабрики добровільно, а тому довелося викидати їх звідти силою.

Инші фабрики були обкидані камінями. Европейська поліція старалася розігнати страйкарів, а один полісмен вистрілив тричі у повітря, щоби налякати напасників. Своїми стрілами він нікого не поранив, але натовп, що кинувся тікати, потоптав та покалічив пятьох зпоміж себе.

ЗА ПРИКЛАДОМ ФРАНЦІЇ.

АНҐЛІЙСЬКА ПРЕСА КЛИЧЕ СВОЄ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПІТИ ЗА ПРИКЛАДОМ ФРАНЦІЇ Й ЗМЕНШИТИ ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ ОПЛАТУ ВІЗ.

ЛОНДОН (Анґлія), 16. травня. — Анґлійська преса розпочала кампанію за зменшенням для Американців оплати анґлійських віз. Ґазети вказують на те, що Франція завжди притягала більше Американців до себе ніж Анґлія, а тепер американські туристи ще в більшій масі будуть їхати туди, залишаючи Анґлію на боці.

Правительство говорить, що воно не може зменшити належитости за свої візи так довго, як довго Америка не зменшить для Анґлійців оплати американських віз.

ЗНОВУ АНАСТАСІЯ.

ЧАЙКОВСЬКА, ЩО ЗВЕ СЕБЕ ДОЧКОЮ БУВШОГО ЦАРЯ МИКОЛИ, АНАСТАСІЄЮ, ШУКАЄ СВОЇХ МАЄТКОВИХ ПРАВ У ФІНЛЯНДСЬКОМУ СУДІ.

ГЕЛЗІНҐФОРС (Фінляндія), 16. травня. — Адвокати Американки пані Лідс, яка опікується Чайковською, починають у фінляндському суді справу. Вони будуть домагатися від Фінляндії повороту Чайковській майна, що колись належало цареви Миколі.

Навіть колиб процесу не вдалося виграти на користь Чайковської, їй можливо пощастить доказати, що вона дійсно

БУДУТЬ ШУКАТИ РЕШТУ ЗАЛОГИ „ІТАЛІЇ".

КОПЕНҐАҐА (Данія), 16. травня. — З Норвеґії виїхала Анастасія, донька бувшого царя.

до Шпіцберґена виправа на чолі з італійським ученим Альбертіні. Ця виправа заосмотрена у всі засоби для мандрівки по ледах і має в свойому складі вчених та инших експертів підбігунових країв.

Альбертіні має надію, що частина залоги повітроплава „Італія", яка залишилася з бальоном, ще жива. Тому він сподівається її відшукати.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section ... of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В ДОПОМОГУ РОБІТНИКАМ ПЕРА.

„Товариство письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові дало задаток на купно мурованої хати на Гуцульщині біля славного каменя Довбуша, щоби там створити літну оселю для українських робітників пера. А що загально відома річ, що українські письменники і ґазетні робітники безсребренники, тож не диво, що згадане висше товариство віднеслося до нашого громадянства з просьбою о жертви. І треба признати, що голос наших робітників пера знайшов в ріднім краю відгомін. Кожде число старокраєвих ґазет приносить новий список жертводавців. З того треба вносити, що рідний край, хоч який бідний, все таки вважає піднесену тут справу важнішою від своєї — біди.

Справу допомоги українським журналістам і письменникам годиться нам піднести з рамени редакції нашого органу вже прямо з товариського обовязку. І це ми робимо. Але цього не досить. Ми попираємо ту справу не тільки з товариського, але й з національного інтересу й з чисто гуманного згляду. Ми попираємо ту справу, бо ми знаємо самі на собі, яка то незавидна доля бути в Америці українським ґазетним робітником. В старім краю наші товариші по перу є тої думки, що український ґазетний робітник в Америці живе в достатках, не здаючи собі навіть справи й не припускаючи, що доля, яка жде тутешніх українських ґазетних робітників, це ніщо инше, а тільки цілковите вискаженнє й жебрача торба в заплату за труд. Старий край о стільки щасливіший, що там прецінь є люде, які навіть в таких тяжких часах як теперішніх приходять до переконання, що треба подбати за тих, що вкладають день за днем, ніч за нічю свій мозок і свої нерви в те, щоб піддержати духа нації, щоб творити все нові цінности. А у нас і того нема.

На иншім місці передруковуємо за старокраєвими ґазетами поклик в справі збірок на оселю робітників пера. Разом з тим передруковуємо ще дві річи, одну поважну, а другу гумористичну, які радимо кождому читачеви прочитати, а прочитавши, роздумати над тим, що там написане, а роздумавши, сягнути до кишені й зложити лепту та негайно її вислати.

Ми знаємо, що нам ще далеко до того, щоби ми таку справу як слід зрозуміли. Але ми певні, що таки знайдеться серед нас ґурт свідомих одиниць, які оцінять вагу справи з культурного, національного й гуманного боку. Бо коли не зможемо оцінити цеї справи, то це буде значити, що ми ще на дуже низькому степені культури, коли доля робітників пера для нас байдужа. Бо якаж доля жде націю, в якій кождий буде прямо жахатися віддатись письменницькій чи журналістичній праці, бо вона не в силі дати людині навіть надії на те, що в разі крайної біди можна буде дістатися до свого рідного „пургавзу".

НЕ ВІДТЯГАЙТЕСЬ!

Життя нашого письменника взагалі, а ґазетного робітника зокрема, основно ріжниться від життя такогож робітника в інших громадянствах. Суспільна функція нашого робітника пера без порівнання важча, обовязки незвичайно складні й ріжноманітні, вантаж праці пригнічує його день в день без відпочинку, без віддиху, вимоги, які ставлять до нього, часто переходять межі можливого, а життеві умовини такі скупі й недостатні, що праця нашого робітника пера справді належить до найважчих, часом навіть є працею національних каторжників.

Український робітник пера є замкнений в дуже вузьких рямках, є glebae adscriptus, обставлений найріжнороднішими перепонами зовнішнього і внутрішнього характеру, часто позбавлений найпримітивніших засобів до виконування своєї професійної праці, втиснений між молот і ковало найсупечніших інтересів і в тих умовинах примушений щодня — без огляду на свій психічний і фізичний стан — висотувати зі свого мозку нитки думок, часто енциклопедичного розміру, підбадьорювати громадянство в годинах зневіри, підтримувати всі громадянські почини, боронити, вияснювати, зясовувати, вчитися і вчити інших, реклямувати і щодня піддаватися не все вирозумілій громадянській контролі. Без пересади можна твердити, що в умовинах нашого життя ніодна суспільна функція, ніодна професійна діяльність не є така важка, така відповідальна і така невдячна, як функція і праця письменника взагалі, а журналіста зокрема.

Журналіст є повсякчасним учителем громадянства, а одночасно його всевідданим слугою. Скаля його почувань мусить бути широка, думка в безнастанному процесі праці, нерви напружені. Він постійно примушений забувати про себе, а думати про інших.

В інших, щасливіших громадянствах, письменники й журналісти не лише думають про себе, але й про них думають й громадські чинники: меценати, культурні й фінансові та кумунальні установи, держава. Вони визначують премії, дають допомоги й субвенції на виїзди й подорожі, творять захисти й санаторії, забезпечують їх на випадок нездатности до праці і на старість.

Так діється не лише у великих народів, але і в малих. Недавно чехословацький парлямент ухвалив закон про забезпечення робітників пера. Чим культурніща нація, чим її рівень вищий, тим більша її дбайливість за тих, що в найнеспріятливіщих умовинах стоять у перших рядах робітників й оборонців своєї нації чи кляси, що стоять на сторожі національних ідеалів і громадських чеснот, що остерігають своє громадянство перед небезпеками, що підсилюють культурний, економічний і політичний розвиток нації.

У нас важко говорити про створення умовин, пригожих для праці письменника й журналіста, ще важче говорити про яке-небудь забезпечення. Таких вимог ми навіть не ставимо до громадянства. Це було би надто сміливо, а може навіть і нахабно. Цілі покоління українських письменників і журналістів сходили з життевої арени безвідплатно, витиснені як цитрина, бідні, зломані, часто забуті, з роздертим серцем, підірваними нервами, розторощеним здоровлям. Громадянство пригадувало собі про їх істнування з посмертних клепсидр і тоді звичайно влаштовувано величаві похорони.

Резиґнуємо з величавих похоронів і можливих посмертних величань, а прохаємо наше громадянство, а в першу чергу його передову, загально признану культурну частину, пригадати собі наше істнування. Коли ніхто в теперішніх умовинах не міг подумати про нас, ми — ведені інстинктом самозбереження, сами дозволили собі скромно подумати про себе, купуючи хатину в Ямнім (надвірнянського повіту). Та покрити розмірно великої ціни купна тієї хати з площею ми власними засобами не всилі. Тому прохаємо не забувати нас в цій скрутній хвилині. Прийдіть нам із матеріяльною допомогою, щоби здобути літнє відпочинкове місце для українських письменників і журналістів, щоби дати нам більшу спромогу йти вам з допомогою.

Ваша допомога, ваші пожертви будуть виявом вашого відношення до нас, до нашої важкої, безвпинної праці, а — сміло можна сказати — й виявом вашого відношення до української культури. Тому не відтягайтеся! — („Діло").

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ЖЕРТВУЙТЕ НА ОСЕЛЮ РОБІТНИКІВ ПЕРА.

„Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові зважилося на сміливий крок: воно купило площу з готовою мурованою хатою в Ямнім (біля зал. зупинки Камінь Довбоша) з метою створити там літню і зимову оселю для робітників пера, що потрібують піддержки для свого здоровля. Хата з 6 кімнатами і 1600 сяжневою площею коштуватиме до 3.500 дол. Товариство підписало вступний контракт, заплативши частину цієї суми, а решту ціни купна має заплатити на протязі цього місяця.

Вам, здається, відомий стан сучасного українського письменства та доля наших робітників пера. Ні наші письменники, ні журналісти не в силі жити зі своїх гонорарів.

Те єдине, що залишиться колись майбутнім поколінням, як слід нашої сучасности — друковане слово, нині у нас знехтоване і родиться в дуже важких умовинах. Ніхто не думає нині над поправою долі робітників пера.

„Товариство письменників і журналістів ім. І. Франка" хоче дати їм бодай скромний захист, де вони раз у рік моглиби відпочати та зміцнити свої сили й нерви.

Може ця оселя стане засновком нового оесредка, який обєднає письменників і журналістів ріжних напрямів і світоглядів і причиниться до розбудження живішого культурного руху в Галичині.

Почин зроблений. Наші інституції склали поважніші жертви на купно згаданої оселі. Звертаємося оцим до Вас, Громадяни, яким не байдужа наша література та преса, з проханням, причинитися яким більшим датком на згадану ціль.

Жертви пересилати до Обєднання або на книжечку ч. 1141 „Земельний Банк Гіпотечний" у Львові, вул. Підвале ч. 7.

ІСТОРІЯ ПРО „ТОГО' ЩО ПИШЕ" І ЙОГО ДІМ.

Ніде правди діти: письменник чи журналіст ім. Івана Франка таки дещо робить.

Хоче хтось бути „видрукуваним", приносить статтю, а її редакції як возьмуть, як викрутять з води, як підбілять, підліплять, підправлять і... стаття аж любо. Підпис, само собою, остається незмінений, хіба, що в ньому є якась стилістична похибка.

Де які збори, де які засідання, де які анкети, протестаційні віча, наради і паради — всюди „з уряду" мусить бути „той, що пише".

Ти — мовляв — тримаєш руку на живчику суспільного життя. Тримайжеж і тут!

Всі заяви, протести, поклики, заклики, навіть універсали — як не родяться, то бодай переродужуються в редакційній кузні.

— Напишіть щось підбадьорюючого! — кажуть люди. — Треба рушити сумління загалу.

І „той, що пише" — рухає. Як може, як годен і... як на це позволяють „обставини".

— Хх! — кажуть, коли він уже написав — за слабо, абсолютно за слабо. Треба-б сильніше!

Пише сильніше...

Пише „Рідній Школі", пише „Просвіті", „Соколам", „Лугам", і „Січам", інвалідам, удовам і сиротам, театрам, музеям і бібліотекам, масло-і центросоюзам, банкам і агентурам... І пише і пише і пише.

Вимагає світ від нього, щоби знав ґеоґрафію і ґінекольоґію, політику і музику, історію і механіку, моди і фільософію.

А коли випишеться або впаде з виснаження, то кажуть:

— Шкода! То був талант! І працьовитий був! Тільки щож: невідрадні обставини...

Ми, Українці, маємо мягке серце на... похороні, або в дверях шпиталю.

От ті письменники і журналісти взяли і купили дім у Ямній. „Оселя робітників пера"... Після душної атмосфери, нехай хоч раз у рік хлипне „той, що пише" свіжим повітрям, порадується веселим сонцем.

А має Ямна досить і повітря і сонця.

Пишу: купили, а треба читати: дали завдаток, пишу: дім, а треба читати: хатину.

Купили, значить, дім і тепер: „Жертвуйте на дім письменника!"

Ждуть місяць, ждуть два... Ні ду-ду!

Пишуть знову: „Жертвуйте і т. д."

Ні ду-ду!...

Приходжу раз до управи, а вона плаче.

— Дім! Ще ніби не вмер, але вже ледви клигає.

— А якжеж жертви?

— Власне...

— А векслі?

— Власне, власне...

— Чекайте, може ще дасться що зробити.

— Ледви! і знову в плач...

Пішов я з того місця плачу, важку думу думаючи.

Невжеж так трудно зворушити загал?!

Загал може, але читачів ні!

Починаю:

Хто хоч раз, хоч на малу хвильку і хоч з одного мойого фейлетону засміявся, нехай пришле даток на „Дім Письменника". Коли нема веселого інтервю, то одинокий фейлетон може ще визвати усмішку. Отже признайтеся!

Думаю, що найдалі до місяця, ми, як не викупимо цілого дому, то бодай пів, як не пів, то бодай чверть, а як і то ні, то напевно хоч одно вікно буде заплачене.

А коли мій заклик принесе успіх, то я вперше всміхнуся сам до нинішнього фейлетону, хоч він напевно не належить до ліпших.

Галактіон Чіпка.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

„День Стрільця".

З нагоди десятиліття оружної боротьби на Західних Українських Землях Український Стрілецький Гурток ч. 6. уряджує свято **„День Стрільця"**. Підчас того свята відбудеться декорування бувших членів Укр. Гал. Армії, замешкалих тепер в Шикаґо, Ілл., пропамятними военними відзнаками. Стрільців буде декорувати відзнаками один з українських висших військових достойників, що тепер приїхав з Европи на короткий побут в Америці та Канаді.

Те свято відбудеться при співучасти всіх громад і товариств. В цій ціли були скликані на 26. квітня ц. р. збори Укр. Стрілецького Гуртка, на котрі було запрошено делеґатів поодиноких громад і товариств, для уложення програми свята.

Старання Українського Стрілецького Гуртка є, щоби свято „День „Стрільця" випало як найкраще. На святі будуть брати участь майже всі ті сили, що були на „Шевченківськім святі", дня 17. березня с. р., як наприклад, національний Виставовий Хор, орхестра п. Кобеляка, хор ім. Лисенка від гр.-кат. церкви на Оклей, хор „Боян" від укр.-прав. церкви на Ірі і т. и.

Увесь дохід з того свята призначений на допомогу Українським Інвалідам та на **„Боєвий Фонд"**.

Укр. Стрілецький Гурток ч. 6. звертається з проханням до шикаґовської кольонії, щоби вона на на той день здержалася від ріжних підприємств і тим дала можність українській публиці взяти участь у святі **„День Стрільця" дня 26. травня с. р., в неділю, о год. 3-тій пополудни, в Шопен Скул гали.**

За Укр. Стрілецький Гурток ч. 6.:
Ст. Куропась, голова;
Ів. Побуцький, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Отсим дається до відома членам Тов. „Укр. Січи", що місячні збори відбудуться в пятницю дня 17. мая о год. 7.30 вечер під ч. 72 Morris St. На ці збори кожний член повинен обовязково явитися, бо є важні справи до полагодження. — В. Пасічник, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться дня 14 мая. Проситься членів явитися найчисленніше, бо є важні справи. Також буде вибір Комітету до уладження празнику і балю на день 30 мая. — Антін Скубяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, відділ 375 УНС, повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться на 19. мая, тож всі повинні бути присутні, бо є важні справи до полагодження. — Іван Чопик, предс.; Гриць Дороховський, секр.

ПРОВІДЕНЦ, Р. АЙ. Сестрицтво „Любов", від. 177 УНС, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцеви, що місячний мітинґ відбудеться дня 19. мая 1929 р. в церковній гали на Pilgrim St. точно о год. 2-гій пополудни, на котрий то мітинґ проситься всіх членів явитися. Коли хто з позамісцевих членів не зможе бути присутний, то прошу гроші прислати до секретаря до 25-го мая на адресу: L. Humbak, 29 Hilton St., Providence, R. I.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(34)

Здавивши бунт проти себе і скаравши на горло кільканацять таких, що бунтувалися проти ладу, який Хмельницький мусів удержати бодай до нової війни з Польщею, яку в сім році силкувався виминути, гетьман розпочав на всі боки роботу, щоби не лиш порозривати союзи Польщі з сусідами України, але й приєднати їх для України у війні проти Польщі. Маючи все те на голові, гетьман про свої домашні справи не думав і на якийсь час майже забув, що має жінку. Вона досі сиділа в Суботові. Сиділа вдоволена, бо й там не була без мужа. На добавок той перший її муж поводився так (Олена думала), як вона його просила. Сказав їй, що оба ключі до скарбу готові, але він з того не користає і до скарбу добереться аж тоді, коли вона йому скаже, що вже пора. Гетьманова не знала, що він вже виніс баклаг золота і закопав в саді під плотом там, де сад припирав до ліса. Таким способом Кравчук запасся на случай, коли би втікав сам, без жінки. Він рішився втечи без неї на случай, коли би знайшлася добра нагода.

Але в грудни (1650), коли Хмельницький вже обезпечив Україну перед наскоком Волощини, Молдави і Москви на случай походу проти Польщі; коли турецький султан вже дав Татарам приказ, щоби далі помагали Україні, позвав жінку назад до Чигирина. Кравчук знов пару днів скреготав зубами, але знов утихомирився, бо любощів Олени з иншим не бачив. Він знов став промишляти, як би то втечи без Олени і хоч як думав і передумував, не вигадав нічого путнього. Його самого варта пускала до Чигирина. Але саме того, що він мав діло з золотом і иншими дорогоцінностями гетьманського скарбу, стали його від недавна перетрушувати так, що він не міг прокрасти з Суботова до Чигирина ні грудочки золота, ні малого камінчика. Він бачив, що мусить, так як Олена казала, ждати аж до хвилі, коли зачнеться нова війна. Коли Хмельницький відійде з військом, то знов не будуть так строго пильнувати.

Вже в літі 1650 Верещака звістив Хмельницького, що незабаром Польща сама зачне зачіпну війну з Україною. Тепер висилає свої війська під ту межу, яку в Зборові зобовязалась була не переступати. Коли вже буде мати досить сили, то війська попросту увійдуть в козачі землі, щоби привернути давний лад і давне панування польських вельмож. Верещака також підслухав і гетьмана звістив про намір ляхів розпочати війну неожиданим наскоком ще в зимі. Таким способом Польща загадала захопити козаків ще неприготованих до війни, і тоді, коли до них ще не прийде татарська й турецька підмога. Знаючи все те, гетьман України зараз взявся до роботи, щоби не ляхи йому зробили несподіванку, але він їм, коли вони, тішачися, що йдуть до легкої і скорої побіди, зійдуться з ворогом, до війни добре підготованим. Гетьман і собі став стягати козацтво до полкових осідків, та посував їх в сторони, загрожені польським наскоком.

Щоби було чим прохарчувати військо, гетьман вже від осени стягав харчі зноза України, бо на козачій земли люди ні орали ні сіяли, отже свого хліба не було. Хліб був тільки на Волині і на Поділлю, отже гетьман висилав туди військо реквірувати. Окрім того збіже привозили йому купці з Московщини і з ріжних земель Туреччини. Покищо, насе в гетьманськім скарбі було срібло, золото й инші дорогоцінности.

Не лиш запасом для війська на час военного походу гетьман мусів журитися. Треба було подбати про запас взагалі на ціле літо, на слідуючу зиму і ще на одно літо. І не тільки для війська потрібне було обепеченне харчів на такий довгий час. Також всему народови грозила голодова смерть. Сего року поля України лежали облогом, бо нікому було орати. Козак не міг орати, бо сидів на кони; посполитий не хотів орати, бо... не хотів. Щоби козак мав що їсти, повинен був хто инший робити за него і для него. Але той хто инший не хотів робити на других, бо казав, що панщина вже минулася. І на себе не робив, бо привик жити з военної добичі. Хмельницький знав, що такої добичі, як під Пилявою; такої добичі, яку в часі перших походів чернь мала в панських дворах і в містах, тепер вже не буде. Гетьман знав, що невійськовий народ і тепер воювати не схоче. Знав, що як військо рушить в похід, то за ним потягнуть всі селяни і робити в поли не буде кому.

У війні гетьманови чернь була не лиш цілком непотрібна, але й дуже невигідна. Плентаючися загонами поміж військовими відділами, випереджуючи військо, та ступаючи за ним, вона військови утруднювала рухи. Пхаючися до військового табору, чернь робила ті табори незручно великими. Чернь зїдала військовий запас. А чого гетьман найбільше боявся, то се, що в кождій, для війська скрутній хвили, чернь за обіцянку помилування продавала ворогови військо, або його старшину. Вже отсе було достаточною причиною, щоби посспільство здержати від походу і хоч би силою задержати дома. Друга конечність задержання невійськового селянства була в потребі власного хліба. Чейже хтось мусів лишитися дома, щоби посіяти та зібрати хліб для себе і для тих, що підуть битися за себе і за всіх на Україні. Як би поля України ще рік лежали облогом, то край мусів би перемінитися в безлюдну пустиню.

Гетьманови треба було рішитися: або знов пустити народ на війну і наново стати божищем черні, але за те в поході тягати колоду у своїх ніг і всю Україну кинути в рамена голодової смерти; або силою нагнати поспільство до плуга і дати Україні хліба, але за те викликати проти себе загальний бунт черні. Хмельницький рішився вибрати друге. До полкових канцелярій розіслав приказ, щоби, мобілізуючи козацтво до нового военного походу, не брати до полків таких посполитих, які не мають доброї военної школи. Гетьман не сумнівався, що на случай потреби військо здавить всякий бунт і більшість посполитих присилує робити домашню роботу.

Хитрощі і гроші Хмельницького зробили, що на случай війни з Польщею Україна була обезпечена від наскоків сусідів. Як звичайно, так і тепер, непевною була тільки Литва. Литовський гетьман Радзівіл далі не знав, що йому діяти. Не покинув гадки розірвати ланци, якими Литва була скована з Польщею, але станути по стороні України все ще боявся, бо й тепер не мав тої певности, що Україна зломить Польщу. Отже він далі не пускав фарби, бо загадав приставти до тої сторони, котра возьме верх. Хмельницький розумів його і силкувався то добрими словами, то погрозами обезпечити собі бодай невтральність Литви. Щоби Україну обезпечити перед Литвою на случай, коли би Радзівіл рішився скорше, але проти України, Хмельницький став українсько-литовську межу обставляти козацькими військами, які туди повів гетьманич Тиміш. Одночасно Тиміш завіз туди гроші на кошти прохарчовання військових відділів під литовською межею і на закупно збіжа, реквірованого в тих сторонах для головної армії України. Ті гроші були відраховані ще в осени і лежали в скринях суботівського скарбу. Тиміш скочив до Суботова, забрав гроші і поїхав за військом.

Польські війська вже в перших днях лютого стали переступати межу умовлену зборівським миром. Хмельницький не думав дожидати їх дома. Одержавши перші вісти про те, що ляхи ломлять перемире, гетьман дав своїм військам приказ посуватися в сторону Польщі. Сам загадав з рештою війська і з татарською ордою рушити під кінець лютого. Був би вже пішов, але ще не прийшли Татари, бо хан волокодив. Хмельницький рішився підігнати хана богатим дарунком, посилаючи його разом з тими грішми, які обіцяв дати орді за її підмогу. В чигиринськім скарбі вже не було гроший ні для орди, ні для хана, бо чигиринський скарб гетьман брав з собою на потреби свого війська в поході.

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

Ви можете виграти ставку лише на такій цигаретці, яка є постійно найбільшим успіхом в історії куріння.

CAMEL

ЦИҐАРЕТКИ

ЧОМУ КЕМЕЛС Є ДОБІРНИМИ ЦИҐАРЕТКАМИ

Кемелс мають найдобірніший у світі тютюн... мішаний знавцями для недосяжного смаку і запаху.

Вони визначаються пожаданою мягкістю й ніжністю, якої не знайдете в ніякій иншій цигаретці.

Куріть їх хочби не знати як довго, Кемелс ніколи вам не знудяться.

Якість Кемелс ніколи не зміняється.

Лише високої вартости циґаретка може виборoти собі перше місце в світі, а такою цигареткою є від довгих літ Кемел.

© 1929, R. J. Reynolds Tobacco Company, Winston-Salem, N. C.

ПОЗІР! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

В СУБОТУ, 18-ГО МАЯ 1929 Р.

МАЙОВИЙ БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ГАЛИ

57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР.

ВСТУП 45 ЦЕНТІВ.

На балю буде приграватu SAVAGE'S ORCHESTRA.

Коли хочете весело провести вільний час, посухати першорядної орхестри та нагулятися до волі, то приходіть самі і другим скажіть, а не пожалуєте. 115-16

За добру забаву ручить

Комітет Тов. Будучність.

ПОЗІР! ДЕНБУРІ, КОНН., ПОЗІР!

Братство св. о. Николая, від. 381 У. Н. Союза

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ

на котрий прибуде співацьке Товариство Боян з церкви св. Михаїла, Йонкерс, Н. Й., з диригентом сього товариства М. Фатюком.

В СУБОТУ, 18-ГО МАЯ 1929 Р.

CONCORDIA HALL,

Crosby Str., Danbury, Conn.

ПОЧАТОК КОНЦЕРТУ О ГОД. 7. до 9.

По концерті БАЛЬ до пізної ночи.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Проситься всіх Українців, місцевих і позамісцевих як з Бриджпорт, Савтпорт, Ню Гейвен, Ню Бритен і з других дооколичних місцевостей взяти численну участь.

За добру забаву ручить

113-15 **Комітет.**

ПОЗІР! БЕТЛЕГЕМ І ОКОЛИЦЯ!

Заходом ново зорганізованого жіночого відділу У. Н. С. ім. Ольги Бесарабової

відограється представлення

КОМЕДІЯ З СІЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ В ЧОТИРОХ АКТАХ

АРЕНДАР В КЛОПОТІ

В СУБОТУ, 18-ГО МАЯ 1929 Р.

ПОЧАТОК О ГОД. 7-мій ВЕЧЕР

Вступ 75 і 50 центів.

Громадяни і Громадянки! Не забутьте за цей вечер, возьміть як найбільшу участь, щоби тим способом підтримати наше жіноцтво в організаційних змаганиях. 114-15

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

З НАГОДИ 35-ЛІТНОГО ЮВИЛЕЮ ЗАСНОВАННЯ БРАТСТВА СВ. ВОЛОДИМИРА, ВІД. 130 У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ,

— котрий відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 19. МАЯ 1929 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

Початок о годині 7.30 вечером. — Вступ $1.00 і 75 центів.

РОДИМЦІ!

Братство св. Володимира отсим запрошує Вас до співучасти в цім КОНЦЕРТІ. Братства, Товариства, як і поодиноких гостей та щирих симпатиків запрошується численно прибути на цей Концерт.

Комітет докладає всіх сил, щоби Концерт відбувся як найліпше.

Половина чистого доходу піде на старокраєві цілі.

КОМІТЕТ.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВ. ІМ. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 334 У. Н. СОЮЗА

— відограється представлення —

„ЧИЯ ДИТИНА"

комедія на 3 дії „Конич-Лисенко"

В НЕДІЛЮ, 19. МАЯ 1929 РОКУ

В ГАЛИ УКР. ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, 2280 ВЕСТ 11-та УЛ.

на користь Сиротинця при У. Н. Союзі.

Кождий член Тов. ім. Івана Франка мусить на представленню явитись. Рівнож проситься всіх відділів міста Клівленду о поперття.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.

Вступ для старших 50 цнт.; — для дітий 15 цнт.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

КОМІТЕТ ОДНОСЕЛЬЧАН МОГИЛЬНИЦІ

— влаштовує —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 18-ГО ТРАВНЯ (МАЯ) 1929 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

Початок точно в год. 7.30 вечер. Вступ 50 центів.

Весь дохід призначений на будову Українського Народного Дому в Могильниці.

МУЗИКА ПЕРВОРЯДНА.

Проситься громадянство до численної участи.

115-16 **КОМІТЕТ.**

ПОЗІР! БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ДЕ ПІДЕМО ДНЯ 19-ГО МАЯ?

УКР. Т-ВО „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ", ВІД. 325 У. Н. СОЮЗА

— устроює —

комедію в 3-ох діях, Конич-Лисенка, під назвою:

„ЧИЯ ДИТИНА"

В НЕДІЛЮ, 19-ГО МАЯ 1929 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

101 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 4-тій ПОПОЛУДНІ.

Вступ по $1.00 і 65 центів. а діти 10 центів.

В РОЛЯХ ВИСТУПАЮТЬ СЛІДУЮЧІ:

Семен Петрович Золотинів .... Ф. Бражник
Марія Олександрівна, його жена .... К. Іваночківна
Дементій, старий слуга .... М. Звар...
Іван Іванович Дестилятів, лікар .... А. Цюп
Сергій Михайлович Правдій, адвокат .... В. Гладю
Жіна-куховарка .... С. Лещак

Поважані Громадяни й Громадянки! Укр. Т-во „Запорожська Січ" взяло собі за ціль поставити красну а ще до того дуже смішну комедію, щоби люди могли здорово насміятися. Ми знаємо з досвіду, що люди, котрі веселі, сміються, чуються багато здоровшими. Отож приходіть численно, а насмієтесь досить.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ МАЙОВИЙ БАЛЬ

За вдоволення ручить 115

КОМІТЕТ.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.!

КОМІТЕТ МІСТА КІЗЛОВА, ПОВІТ ТЕРНОПІЛЬ,

— устроює —

ВЕЛИЧАВЕ

ПРЕДСТАВЛЕННЯ

— получене —

З БАЛЕМ

В СУБОТУ, 18-ГО МАЯ 1929 Р.

В ГАЛИ ПІД Ч. 52 WEST STREET, NEWARK, N. J.

Початок в годині 7-ій вечером.

Вступ 35 центів.

Чистий дохід на Народний Дім в Кізлові.

Запрошується всіх до численної участи. За добру забаву ручить — **Комітет.** 115

ПОЗІР! ФРЕКВИЛ, ПА. ПОЗІР!

Укр. Аматорський Кружок при гр.-кат. церкві св. Арх. Михаїла в Фреквил, Па.

— відограє перший раз —

гарну комедію в трох діях:

ТРЬОХ ДО ВИБОРУ

В НЕДІЛЮ, 19-ГО МАЯ 1929 Р,

В ГАЛИ ST. JOSEPH AUDITORIUM.

ПОЧАТОК В ГОД. 7-мій ВЕЧЕР

Управитель А. Старовецький.

Дорогі Родимці з дооколичних місцевостей, як Маганой Сиτі, Шенандоа, Конертон, Маганой Плейн і Ст. Клєр! Повисше згадана парохія запрошує Вас до численної участи.

Комедія дуже гарна. Приходіть, а не пожалуєте.

115 **Комітет.**

Учитель природи доказує ученикам, як то в природі все льоґічно уладжене. Потім хоче, щоби котрийсь із учеників подав примір на це.

— Хто з вас скаже мені напримір, чому лебідь має таку довгу шию?

Один із учеників зголошується:

— Я знаю, прошу пана професора: щоби не втонути під час повені.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

АЛЕНТАВН, ПА. Сестр. Неп. Зач., від. 151 УНС, повідомляє своїх членниць і членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19-го мая 1929 р. в год. 1-шій пополудни в гали укр. парохіяльній. Проситься всіх членів і членниць, щоби явилися на означений час бо є дуже важні справи до полагоджения і будеся здавати піврічне справоздання. Як тако буде справоздання делеґатки з 17-тої головної конвенції У. Н. Союза. Проситься, щоби довгуючі вирівнали свої залеглі місячні вкладки, як також пригадується членицям, щоби старалися і привели кожда нового члена, котрі буде вписуватися до Сестрицтва і до У. Н. Союза. — За уряд Сестр.: Меланія Худоба, предс.; Марія Яремчук, секр.

— Вейтер! Ця тарілка вохка.

— Це, прошу пана, я при... уже зупу в тарілці.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА",

103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

На виставу книжки і образів приходять кождого дня поодинокі делеґати на Конвенцію Українського Нагодного Союза. З усіх сторін чути признания на взірцеве устроєния першої того рода української вистави в Америці.

Михайло Роздільський, артист-маляр з Несквегомінґ, специяльно приїхав подивитись на виставу образів молодих американських артистів. На перше мсіце поставив малюнки Петрука, його **„Українка"** повинна виграти перший прайз.

М. Зазуляк, співак-артист з Бронкс, котрий не оминає жадної української оказії, зі слезами в очах зложив зарядови Базару ґратуляції, що закупив богато новинок з України.

На друге місце між малюнками заслугує „Пастир" Евгена Жуковського з Ню Йорку. Найбільшу колекцію образів прислав на виставу артист Д. Захарчук.

Макарій Комаринець з Бруклина купив пяно з маркою Сурма. Коли доставлено йому пяно, він запросив собі гостей, першу звійку грано „Не пора", всі стояли. Доси на стіні висів цар з Николаєвичем, як прийшло пяно до хати з українськими звійками, цар з Николаєвичем пішов під лавку.

В. Мисик з Бруклина (бизнесмен) купив найновійше редіо.

Василь Бурак з Блекстон, Месс., обіцяв такий самий стор заложити в своїй місцевости, як лиш скінчиться конвенція. На початок взяв 4 машини що найкраще грають.

Новий катальоґ Сурми вийде на слідуючий тиждень, це буде щось не бувале.

Хор **„Сурма"** відспівав цілі **Вечерниці** Нищинського на рекорди, котрі появляться ще сего місяця. Проба вже вийшла і слухали їх ріжні критики, всі погоджуються, що се будуть найцінніші рекорди, які доси вийшли.

ВАЖНЕ ДЛЯ НЮ ЙОРКУ!

ВЕЛИКІ ЗБОРИ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 19. МАЯ 1929 РОКУ

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ

217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

о годині 2-гій пополудни.

Програма Зборів дуже добірна і інтересна. З рефератами і промовами, побіч місцевих, будуть виступати також бесідники і священики позамісцеві. До участи в сих Зборах запрашає уклінно всіх

115-16 **Комітет 30-ох з церкви св. Юра.**

ЩО ТАКЕ? ЩО ТАКЕ?

В НЕДІЛЮ, 19-го МАЯ

о годині 3-тій пополудни!

В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ,

160 Mercer Street,

JERSEY CITY, N. J.,

недалеко Grove St. Sta., Hudson Tubes

— устроюється —

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

найлутшими русскими АРТИСТАМИ З НЮ ЙОРКУ.

Приходіть всі, де розвеселитеся. Побачите таку програму, якої ніколи не бачили. Повно сміху. Сарматов розвеселить Вас. 110

„ТАРАС ШЕВЧЕНКО"

в УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

59 BEACON ST., (7 блоків від конвенційної салі), NEWARK, N. J.

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 13-ГО МАЯ 1929 РОКУ

ПРИХОДІТЬ ВСІ!

А з окрема запрошується всіх В-пов. Делеґатів Конвенції.

Початок в годині 7.30 вечером.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., СУБОТА, 18-ГО МАЯ

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ, 222 ЛАФАЄТ СТРІТ

ДВІ ВИСТАВИ: 2.30 пополудні й 7.30 вечером.

СТЕМФОРД, КОНН., НЕДІЛЯ, 19-ГО МАЯ

LYCEUM THEATRE, 270 ATLANTIC STREET, STAMFORD, CONN.

в годині 1-шій пополудні.

ГАРТФОРД, КОНН., СУБОТА, 25-ГО МАЯ

KNIGHTS OF COLUMBUS AUDITORIUM, 28 PROSPECT, ST.

в годині 7мій вечером.

ПОЗІР! — ЦЕНТРАЛІЯ, МТ. КАРМЕЛ І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

Співацьке тов. ім. Лисенка при укр. кат. церкві в Централії

— відограє —

гарне представленне

ПРАВДА ВСЕ ГОРОЮ

В НЕДІЛЮ, 19-ГО МАЯ 1929

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ.

Режісер і дірігент Хору п. Н. Кучер.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕР.

Проситься Родимців зайти на це гарне представлення, та і других заохотити до участи, а певно ніхто не пожалує, коли зайде.

114-15 **Комітет.**

УВАГА! — ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ СОЮЗА УКРАЇНОК

— відбудеться —

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 19-ГО МАЯ 1929 Р.

НА ФАРМІ П. М. ПАСТУШКА

Чистий дохід призначений на будову Укр. Народного Дому

як рівнож

БУДЕ ПРИГРАВАТИ ДОБІРНА МУЗИКА.

За чесну обслугу ручить

115 **Комітет Союза-Українок.**

НОВИНА! УКРАЇНЦІ! НОВИНА!

УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЄТ

В STAR CASINO, (107th Street, bet. Lexington and cor. Park Avenue)

У НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-го ТРАВНЯ (МАЯ) 1929 РОКУ

ВЕЛИЧАВИЙ ВИСТУП

УЧНІВ ІЗ ШКІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ НЮ ЙОРКУ, ПАСЕЙКУ, СТЕТЕН АЙЛЕНД, ЕЛИЗАБЕТ, ПЕРТ АМБОЙ І КАРТЕРЕТ

під особистим кирівництвом артиста-балетмайстра

300 У ВИСТАВІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ 300

УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ

ПРОГРАМА СКЛАДАЄТЬСЯ З ТРЬОХ КАРТИН:

І. Танкова руханка, постави, кроки. II. Вязанка сольових і гуртових танків. III. Картина Соборної України в танках.

Сам артист В. АВРАМЕНКО виступить у своїм сольовім танку

„ЧУМАК"

якимто здобув славу в Европі, Канаді та Америці.

Буде це найбільший масовий репрезентаційний виступ Українців в Ню Йорку

Танцюристи виступають в ріжних костюмах Соборної України й виконують найкращі характерні гуртові й сольові танки народні й козацькі.

УКРАЇНЦІ! Не оминіть одинокої нагоди побачити нашу народню горість! Покажіть чужинцям, що ми уміємо цінити наше рідне мистецтво.

Початок рівно 8-ма год. вечером (по новому часу).

ЦІНИ: $1.00, $1.50, $2.00; діти 50 центів.

(Білети можна набувати в учнів школи, в українських орґанізаціях та в день виступу при касі).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.